

РОЗДІЛ 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Юхно О.О., Аюпова Р.М., Балац Р.М., Бондаренко О.О., Глобенко Г.І.,
Лозова С.М., Рось Г.В., Салманов О.В.

**Методичні рекомендації
щодо особливостей проведення допиту свідка, потерпілого під час
досудового розслідування в судовому засіданні**

**1. Підстави для проведення допиту свідка, потерпілого під час
досудового розслідування в судовому засіданні**

Кримінальний процесуальний закон України запровадив новий інститут – допиту свідка чи потерпілого слідчим суддею під час досудового провадження. Існування цього інституту є винятком із загального правила про безпосередність дослідження доказів, відповідно до якого суд повинен дослідити докази безпосередньо; не можуть бути визнані доказами відомості, що містяться в показаннях, речах і документах, які не були предметом безпосереднього дослідження суду, крім випадків, передбачених КПК України (ст. 23 КПК України).

Допит – передбачена КПК України слідча (розшукова) дія, що полягає в одержанні слідчим, прокурором від свідка, потерпілого, підозрюваного, обвинуваченого, експерта показань про обставини, що мають значення для кримінального провадження.

Загальними підставами для проведення допиту є наявність достатніх відомостей про те, що певній особі відомі обставини, що мають значення для кримінального провадження, та їх можна отримати шляхом проведення допиту.

Підстави для проведення допиту свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні зазначені в ч. 1 ст. 225 КПК України, а саме: у виняткових випадках, пов'язаних із необхідністю отримання показань свідка чи потерпілого під час досудового розслідування, якщо через існування небезпеки для життя і здоров'я свідка чи потерпілого, їх тяжкої хвороби, наявності інших обставин, що можуть унеможливити їх допит в суді або вплинути на повноту чи достовірність показань, сторона кримінального провадження, представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, мають право звернутися до слідчого судді із клопотанням провести допит такого свідка чи потерпілого в судовому засіданні, в тому числі одночасний допит двох чи більше вже допитаних осіб. У цьому випадку допит свідка чи потерпілого здійснюється у судовому засіданні в місці розташування суду або перебування хворого свідка, потерпілого в присутності сторін кримінального провадження з дотриманням правил проведення допиту під час судового розгляду.

Закон передбачає проведення допиту слідчим суддею лише у виняткових

випадках, до яких слід віднести:

- небезпека для життя та здоров'я свідка чи потерпілого;
- свідок чи потерпілий захворів на тяжку хворобу;
- а також є інші обставини, що можуть бути перешкодою для допиту в суді або вплинути на повноту чи достовірність показань.

Чинний КПК України закріплює можливість допиту (у тому числі одночасного допиту вже допитаних осіб) слідчим суддею тільки потерпілих чи свідків.

2. Сторони кримінального провадження, що мають право звернутися до суду для проведення допиту

З клопотанням про проведення допиту, одночасного допиту двох чи більше вже допитаних осіб в судовому засіданні під час досудового розслідування мають право звернутися сторони кримінального провадження.

Стороною кримінального провадження з боку обвинувачення є:

- слідчий,
- керівник органу досудового розслідування,
- прокурор,
- потерпілий, його представник та законний представник у випадках, установлених КПК України.

Стороною кримінального провадження з боку захисту є:

- підозрюваний,
- обвинувачений,
- засуджений,
- виправданий,
- особа, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішувалося питання про їх застосування, їх захисники та законні представники (п. 19 ч. 1 ст. 3 КПК України).

Представником юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, може бути (ст. 64¹ КПК України):

- особа, яка у кримінальному провадженні має право бути захисником;
- керівник чи інша особа, уповноважена законом або установчими документами;
- працівник юридичної особи.

Таким чином, заявити клопотання про проведення допиту в судовому засіданні під час досудового розслідування може одна із зазначених вище осіб.

При цьому сторона обвинувачення може заявити слідчому судді клопотання про проведення допиту свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні при наявності до того підстав навіть у тому випадку, якщо на момент його проведення жодній особі не повідомлено про підозру в цьому кримінальному провадженні, тобто відсутня сторона захисту.

Оскільки в клопотанні перед слідчим суддею порушується питання про проведення слідчої (розшукової) дії – допиту або одночасного допиту двох чи більше вже допитаних осіб, то у випадку подання такого клопотання слідчим, воно повинно бути погоджено з прокурором (п. 5 ч. 2 ст. 40 КПК України).

У клопотанні слід зазначити: короткий виклад обставин кримінального правопорушення, у зв'язку з яким воно подається; правову кваліфікацію кримінального правопорушення із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність; виклад обставин, якими обґрунтовуються доводи клопотання; особу, яку необхідно допитати, та її процесуальний статус.

Якщо заявляється клопотання про одночасний допит двох чи більше вже допитаних осіб, то слід зазначити цих осіб, їх процесуальний статус та вказати, у чому саме, на думку особи, що подає клопотання, виявляються розбіжності в їхніх показаннях.

До клопотання також можуть бути додані копії матеріалів, якими обґрунтовуються доводи клопотання (довідка лікаря про тяжку хворобу, відомості, що вказують на небезпеку для життя чи здоров'я свідка чи потерпілого тощо).

Клопотання про проведення допиту в судовому засіданні під час досудового розслідування подається однією із сторін кримінального провадження слідчому судді місцевого суду, у межах територіальної юрисдикції якого здійснюється досудове розслідування.

Відповідно до вимог закону клопотання, що подається до суду і може бути предметом розгляду слідчим суддею, підлягає обов'язковій реєстрації в автоматизованій системі документообігу суду, що здійснюється працівниками апарату відповідного суду в день його надходження. Визначення слідчого судді для конкретного судового провадження здійснюється автоматизованою системою документообігу суду в порядку, передбаченому положеннями ст. 35 КПК України.

3. Порядок проведення допиту свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні

Допит свідка чи потерпілого здійснюється суддею у судовому засіданні за місцем розташування суду або перебування хворого свідка, потерпілого в присутності сторін кримінального провадження з дотриманням правил проведення допиту під час судового розгляду (ст. 352 КПК України).

Сторони повідомляються про дату, час і місце проведення судового засідання відповідно до вимог ст. 111 КПК України. Разом із тим, неприбуття сторони, що була належним чином повідомлена про проведення судового засідання, для участі в допиті особи за клопотанням протилежної сторони не перешкоджає проведенню такого допиту.

Перед допитом свідка, потерпілого слідчий суддя встановлює відомості про його особу, з'ясовує стосунки свідка з підозрюваним і потерпілим, а в потерпілого – зі свідком та підозрюваним. Після чого учасникам допиту роз'яснюються їх права, обов'язки та порядок проведення допиту.

Свідок має право:

1) знати, у зв'язку з чим і в якому кримінальному провадженні він допитується;

2) користуватися під час давання показань та участі у проведенні інших процесуальних дій правовою допомогою адвоката, повноваження якого підтверджуються згідно з положеннями КПК України;

3) відмовитися давати показання щодо себе, близьких родичів та членів своєї сім'ї, що можуть стати підставою для підозри, обвинувачення у вчиненні ним, близькими родичами чи членами його сім'ї кримінального правопорушення, а також показання щодо відомостей, які згідно з положеннями ст. 65 КПК України не підлягають розголошенню;

4) давати показання рідною або іншою мовою, якою він вільно володіє, і користуватися допомогою перекладача;

5) користуватися нотатками і документами при даванні показань у тих випадках, коли показання стосуються будь-яких розрахунків та інших відомостей, які йому важко тримати в пам'яті;

6) на відшкодування витрат, пов'язаних з викликом для давання показань;

7) ознайомлюватися з протоколом допиту та заявляти клопотання про внесення до нього змін, доповнень і зауважень, а також власноручно робити такі доповнення і зауваження;

8) заявляти клопотання про забезпечення безпеки у випадках, передбачених законом;

9) заявляти відвід перекладачу.

Свідок зобов'язаний:

1) прибути за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді чи суду;

2) давати правдиві показання під час досудового розслідування та судового розгляду;

3) не розголошувати без дозволу слідчого, прокурора, суду відомості, які безпосередньо стосуються суті кримінального провадження та процесуальних дій, що здійснюються (здійснювалися) під час нього, і які стали відомі свідку у зв'язку з виконанням його обов'язків.

Протягом кримінального провадження потерпілий має право:

1) бути повідомленим про свої права та обов'язки, передбачені КПК України;

2) знати сутність підозри та обвинувачення, бути повідомленим про обрання, зміну чи скасування щодо підозрюваного, обвинуваченого заходів забезпечення кримінального провадження та закінчення досудового розслідування;

3) подавати докази слідчому, прокурору, слідчому судді, суду;

- 4) заявляти відводи та клопотання;
 - 5) за наявності відповідних підстав – на забезпечення безпеки щодо себе, близьких родичів чи членів своєї сім'ї, майна та житла;
 - 6) давати пояснення, показання або відмовитися їх давати;
 - 7) оскаржувати рішення, дії чи бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді, суду в порядку, передбаченому КПК України;
 - 8) мати представника та в будь-який момент кримінального провадження відмовитися від його послуг;
 - 9) давати пояснення, показання рідною або іншою мовою, якою він вільно володіє, безоплатно за рахунок держави користуватися послугами перекладача в разі, якщо він не володіє державною мовою чи мовою, якою ведеться кримінальне провадження;
 - 10) на відшкодування завданої кримінальним правопорушенням шкоди в порядку, передбаченому законом;
 - 11) знайомитися з матеріалами, які безпосередньо стосуються вчиненого щодо нього кримінального правопорушення, в порядку, передбаченому КПК України, у тому числі після відкриття матеріалів згідно зі ст. 290 КПК України, а також знайомитися з матеріалами кримінального провадження, які безпосередньо стосуються вчиненого щодо нього кримінального правопорушення, у випадку закриття провадження;
 - 12) застосовувати з додержанням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд вправі заборонити потерпілому застосовувати технічні засоби при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального процесу з метою нерозголошення даних, які містять таємницю, що охороняється законом чи стосується інтимних сторін життя людини, про що виноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);
 - 13) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення у випадках, передбачених КПК України;
 - 14) користуватися іншими правами, передбаченими КПК України.
- Під час досудового розслідування потерпілий має право:
- 1) на негайне прийняття і реєстрацію заяви про кримінальне правопорушення, визнання його потерпілим;
 - 2) отримувати від уповноваженого органу, до якого він подав заяву, документ, що підтверджує її прийняття і реєстрацію;
 - 3) подавати докази на підтвердження своєї заяви;
 - 4) брати участь у слідчих (розшукових) та інших процесуальних діях, під час проведення яких ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дії, що заносяться до протоколу, а також знайомитися з протоколами слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій, виконаних за його участі;

5) отримувати копії матеріалів, які безпосередньо стосуються вчиненого щодо нього кримінального правопорушення, після закінчення досудового розслідування.

Під час судового провадження в будь-якій інстанції потерпілий має право:

- 1) бути завчасно поінформованим про час і місце судового розгляду;
- 2) брати участь у судовому провадженні;
- 3) брати участь у безпосередній перевірці доказів;
- 4) підтримувати обвинувачення в суді у випадку відмови прокурора від підтримання державного обвинувачення;

5) висловлювати свою думку під час вирішення питання про призначення покарання обвинуваченому, а також висловлювати свою думку при вирішенні питання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру;

6) знайомитися з судовими рішеннями, журналом судового засідання і технічним записом кримінального провадження в суді;

7) оскаржувати судові рішення в порядку, передбаченому КПК України.

Потерпілий зобов'язаний:

1) прибути за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду, а в разі неможливості своєчасного прибуття – завчасно повідомити про це, а також про причини неможливості прибуття;

2) не перешкоджати встановленню обставин вчинення кримінального правопорушення;

3) не розголошувати без дозволу слідчого, прокурора, суду відомості, які стали йому відомі у зв'язку з участю у кримінальному провадженні і які становлять охоронювану законом таємницю.

У разі допиту свідка він попереджається про кримінальну відповідальність за відмову давати показання і за давання завідомо неправдивих показань, а потерпілий – за давання завідомо неправдивих показань. Якщо перешкод для допиту свідка не встановлено, слідчий суддя здійснює допит свідка. У ході допиту свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні складається протокол допиту.

4. Особливості допиту особи за відсутністю сторони захисту

За відсутності в кримінальному провадженні підозрюваного на момент задоволення клопотання і проведення допиту свідка чи потерпілого в суді допит проводиться без участі сторони захисту.

Якщо ж до моменту проведення допиту в судовому засіданні під час досудового розслідування повідомляється будь-кому про підозру або особу затримують за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, за яким проводиться кримінальне провадження, слідчий суддя зобов'язаний відкласти проведення допиту на час, що потрібний для повідомлення сторони захисту про проведення допиту свідка чи потерпілого в судовому засіданні і провести такий допит за участю сторони захисту

Суд під час судового розгляду має право допитати свідка, потерпілого, який допитувався раніше відповідно до правил ст. 225 КПК України, зокрема у випадках, якщо такий допит проведений за відсутності сторони захисту або якщо є необхідність уточнення показань чи отримання показань щодо обставин, які не були з'ясовані в результаті допиту під час досудового розслідування (ст. 225 КПК України).

5. Особливості допиту тяжкохворого свідка, потерпілого під час досудового розслідування

Відповідно до положень ч. 2 ст. 225 КПК України для допиту тяжкохворого свідка, потерпілого під час досудового розслідування може бути проведено виїзне судове засідання. Воно проводиться лише у випадках, якщо хвороба дійсно загрожує життю чи може призвести до інших тяжких наслідків у разі переміщення особи зі стаціонарного відділення лікарняного закладу для допиту до приміщення суду.

Тяжкість хворобливого стану та ймовірність настання небезпечних для особи наслідків в результаті транспортування з лікарняної установи до іншого місця повинна бути підтверджена відповідною медичною документацією з висновками лікарів. У разі неможливості транспортування для проведення допиту такої особи створюються належні умови в приміщенні стаціонарного відділення лікарняного закладу.

Під час допиту свідка, потерпілого доцільно використовувати звуко- або відеозапис. Їх застосування дозволить запобігти втраті важливих відомостей внаслідок можливої смерті особи або забування будь-яких важливих фактів внаслідок хворобливих станів.

Стан здоров'я свідків, потерпілих впливає на повноту і об'єктивність їх свідчень. Їм можуть бути притаманні такі характерні особливості як порушення здатності до концентрації уваги (розсіяність уваги), нездатність зосередитися тощо.

Для отримання більш повних і правдивих показань під час допиту свідка, потерпілого слід застосовувати наступні тактичні прийоми: деталізація показань, пред'явлення доказів (для згадування), використання асоціативних зв'язків, а також постановка уточнюючих, деталізуючих, конкретизуючих і контрольних запитань. Доцільним буде забезпечити участь під час допиту лікаря для спостереження за станом хворої особи.

Як свідчить практика, одночасний допит даної категорії осіб (свідків, потерпілих) зазвичай носить безконфліктний характер, основним завданням якого є надання допитуваному допомоги у відновленні дійсної картини розслідуваної події і в пригадуванні можливо забутих фактів, а також для з'ясування причин розбіжностей в показаннях раніше допитаних осіб та їх усунення; зміцнення вольових якостей і позиції сумлінного учасника (учасників) одночасного допиту; виявлення й встановлення нових обста-

вин розслідуваної події; додаткової перевірки й закріплення показань свідків, потерпілих. Нерідко при допиті в умовах безконфліктної ситуації використовується постановка запитань, що активізують у свідомості свідка асоціативні зв'язки. Іноді свідок, потерпілий сумлінно помиляється в оцінці ситуації, що сталася і завдання слідчого розкрити можливу сумлінну оману допитуваної особи і надати їй допомогу в правильному відтворенні раніше сприйнятих обставин.

Під час одночасного допиту двох чи більше вже допитаних осіб слід використовувати наступні тактичні прийоми: пред'явлення доказів для відновлення асоціативних зв'язків пам'яті, надання учасникам одночасного допиту ініціативи в дослідженні спірних питань; розгляд на одночасному допиті запитань у зворотній послідовності. Допит такої хворої особи судом в домашніх чи інших умовах за межами лікарняного закладу слід вважати процесуально проблематичним.

Якщо у судді чи сторін кримінального провадження під час судового розгляду виникають обґрунтовані сумніви щодо правдивості показань свідка, потерпілого, наданих слідчому судді під час досудового розслідування, ці показання можуть бути оголошені після його допиту в судовому розгляді з метою перевірки та з'ясування виниклих розбіжностей.

6. Процесуальне оформлення проведення допиту свідка, потерпілого, одночасного допиту двох чи більше вже допитаних осіб під час досудового розслідування в судовому засіданні

На сьогоднішній день чинним КПК України досить детально регламентовано процесуальний порядок проведення різних видів допиту, проте законодавцем не закріплено чіткої процедури процесуального оформлення проведення допиту свідка, потерпілого, одночасного допиту двох чи більше вже допитаних осіб під час досудового розслідування в судовому засіданні.

У даному випадку мова йде про фактично новий різновид допиту, який може бути проведено на стадії досудового розслідування. За своїм змістом, порядком проведення та процесуальним оформленням даний вид допиту має певні особливості, які було розглянуто вище.

Відповідно до змісту положень ст. 103 КПК України існує три форми фіксування процесуальних дій кримінального провадження:

- 1) у протоколі;
- 2) на носії інформації, на якому за допомогою технічних засобів зафіксовані процесуальні дії;
- 3) у журналі судового засідання.

Перші дві форми фіксування процесуальних дій кримінального провадження застосовуються під час проведення допиту прокурором або слідчим.

Обов'язок процесуального оформлення проведення допиту свідка, потерпілого, одночасного допиту двох чи більше вже допитаних осіб під час

досудового розслідування в судовому засіданні законодавцем покладений на секретаря судового засідання. Проведення такого допиту фіксується у журналі судового засідання.

Відповідно до ст. 343 КПК України секретар судового засідання після відкриття слідчим суддею засідання повідомляє присутніх про здійснення повного фіксування судового засідання, а також про умови його фіксування. Відповідно до ч. 5 ст. 27 КПК України повне фіксування судового засідання забезпечується за допомогою звукозаписувального технічного засобу та відповідно до ч. 1 ст. 108 КПК України ведеться журнал судового засідання. У випадку неприбуття учасників судового провадження або якщо судове провадження здійснюється судом за відсутності осіб згідно з ч. 4 ст. 107 КПК України таке фіксування не здійснюється.

Крім КПК України порядок фіксування та процесуального оформлення судового засідання визначений наказом Державної судової адміністрації України «Про затвердження інструкції про порядок роботи з технічними засобами фіксування судового процесу (судового засідання)» № 108 від 20 вересня 2012 р., який встановлює єдиний порядок роботи зі звукозаписувальними технічними засобами фіксування судового засідання, зберігання, копіювання, дублювання та використання інформації, яка відображає хід судового засідання в судах загальної юрисдикції (крім Верховного Суду України та вищих спеціалізованих судів) [5].

Відповідно до п. 2.2. Інструкції фіксуванням судового засідання технічними засобами є технічний запис розгляду справи судом за допомогою звукозаписувального технічного засобу, що включає в себе створення фонограми судового засідання. Звукозаписувальний технічний засіб (далі – комплекс звукозапису) – це сукупність програмно-апаратних засобів та приладів, що забезпечують належне фіксування, зберігання, копіювання (дублювання) і використання інформації, яка відображає хід судового засідання.

Фонограма судового засідання (далі – фонограма) як звуковий запис, що утворюється в процесі безпосереднього фіксування судового засідання за допомогою комплексу звукозапису та перетворений у форму електронних даних, включає обов'язкові реквізити: дату, час, місце створення запису, номер справи та використовується для створення архівної та робочої копій. При цьому, архівна копія фонограми – це запис копії фонограми з вбудованого носія комплексу звукозапису на диск для лазерних систем зчитування (носій інформації), що має статус оригіналу та призначений для довготривалого зберігання в архіві; а робоча копія фонограми – це запис копії фонограми з вбудованого комплексу звукозапису на диск для лазерних систем зчитування (носій інформації), який використовується для відтворення або виготовлення копій технічного запису судового засідання та прослуховування суддями і сторонами (учасниками) судового засідання тощо.

Відповідно до п. 2.7. Інструкції документом, що ведеться в суді у порядку здійснення кримінального судочинства, кримінального провадження одночасно з фіксуванням судового засідання технічними засобами, є журнал судового засідання (протокол судового засідання складається в суді тільки у порядку здійснення господарського судочинства, одночасно з фіксуванням судового засідання технічними засобами).

Згідно з п. 3 ч. 1 ст. 73 КПК України та п. 2.9. Інструкції фіксування судового засідання технічними засобами відповідно до своїх обов'язків, визначених посадовою інструкцією, здійснює секретар судового засідання. У випадку відсутності секретаря його обов'язки, за розпорядженням головуючого, виконує інший працівник апарату суду, який відповідно до своїх обов'язків, визначених посадовою інструкцією, може здійснювати фіксування судового засідання технічними засобами.

Технологія (порядок здійснення) звукового запису детально визначена розділом III Інструкції та умовно включає стадію підготовки до звукового запису (у тому числі операцію тестування); безпосередньо самого звукового запису судового засідання; стадію створення архівних та робочих копій фонограм; стадію завершення роботи з комплексом звукозапису з обов'язковим дотриманням певних вимог (щодо перевірки якості запису, блокування комплексу або виходу із програми, заборони передачі паролю, маркування конвертів з копіями фонограм тощо).

Відповідно до розділу IX вищевказаної Інструкції, можна схематично визначити особливості фіксування процесуальної дії, яка проводиться слідчим суддею під час досудового розслідування в кримінальному провадженні:

- фіксування процесуальної дії технічними засобами – це технічний запис процесуальної дії за допомогою звукозаписувального технічного засобу, що включає в себе створення фонограми;
- фіксування процесуальної дії технічним засобом здійснює секретар або інший працівник апарату суду відповідно до вимог п.п. 3.2, 3.3 Інструкції;
- після закінчення процесуальної дії секретар або інший працівник апарату суду:
 - виготовляє та підписує Журнал судового засідання та приєднує до матеріалів кримінального провадження;
 - створює оригінальний примірник технічного носія інформації зафіксованої процесуальної дії (робочу копію фонограми) з дотриманням п.п. 3.5–3.10 Інструкції та долучає його до матеріалів кримінального провадження;
 - створює резервну копію (архівну копію фонограми) з дотриманням п.п. 3.5–3.10 Інструкції, перевіряє якість її запису та передає в архів суду.

Зазначимо, що незастосування технічних засобів фіксування кримінального провадження у випадках, коли воно є обов'язковим (тобто у всіх

випадках, якщо присутні учасники судового провадження), тягне за собою недійсність відповідної процесуальної дії та отриманих внаслідок її вчинення результатів, за винятком випадків, якщо сторони не заперечують проти визнання такої дії та результатів її виконання чинними (ч. 6 ст. 107 КПК України). Відсутність у матеріалах провадження журналу судового засідання або технічного носія інформації, на якому зафіксовано судові провадження в суді першої чи апеляційної інстанції, визнається згідно з п. 7 ч. 2 ст. 412 КПК України істотним порушенням вимог кримінального процесуального закону та є підставою для безумовного скасування оскаржуваного судового рішення.

На наш погляд, показання, отримані під час допиту свідка та потерпілого у судовому засіданні під час судового засідання мають бути приєднані слідчим до матеріалів кримінального провадження.

7. Особливості закінчення досудового розслідування в кримінальному провадженні з урахуванням проведеного допиту свідка, потерпілого, одночасного допиту двох чи більше вже допитаних осіб у судовому засіданні

Положення ст. 283 КПК України визначають загальні положення щодо закінчення досудового розслідування. У ній зазначається, що особа має право на розгляд обвинувачення проти неї в суді в найкоротший строк або на його припинення шляхом закриття провадження.

У ч. 2 ст. 283 КПК України міститься вимога до прокурора у найбільш короткий строк після повідомлення особі про підозру прийняти одне з таких рішень:

- 1) закрити кримінальне провадження;
- 2) звернутися до суду з клопотанням про звільнення особи від кримінальної відповідальності;
- 3) звернутися до суду з обвинувальним актом;
- 4) звернутися до суду з клопотанням про застосування примусових заходів виховного характеру;
- 5) звернутися до суду з клопотанням про застосування примусових заходів медичного характеру.

Досудове розслідування визнається закінченим, якщо немає необхідності у проведенні ще будь-яких слідчих (розшукових) або негласних слідчих (розшукових) дій, спрямованих на збирання, перевірку та оцінку доказів, коли жодна з версій, що виникли, не залишилась неперевіреною, тобто коли виконані вимоги ст. 91 КПК України про встановлення обставин, що підлягають доказуванню в кримінальному провадженні.

Докази, отримані в тому числі і в результаті проведеного допиту свідка, потерпілого, одночасного допиту двох чи більше вже допитаних осіб під час досудового розслідування в судовому засіданні оцінюються за правилами,

викладеними в ст. 94 КПК України, відповідно до якої слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд за своїм внутрішнім переконанням, яке ґрунтується на всебічному, повному й неупередженому дослідженні всіх обставин кримінального провадження, керуючись законом, оцінюють кожний доказ з точки зору належності, допустимості, достовірності, а сукупність зібраних доказів – з точки зору достатності та взаємозв'язку для прийняття відповідного процесуального рішення. При цьому жоден доказ не має наперед встановленої сили.

Таким чином, КПК України не передбачає ніяких особливостей закінчення досудового розслідування в кримінальному провадженні, якщо здійснювався допит свідка, потерпілого, одночасний допиту двох чи більше вже допитаних осіб під час досудового розслідування в судовому засіданні. Таким чином, закінчення досудового розслідування здійснюється в загальному порядку.

Список використаних джерел

1. Кримінальний процес: підручник / Ю.М. Грошевий, В.Я. Тацій, А.Р. Туманянц, та ін. ; за ред. В.Я. Тація, Ю.М. Грошевого, О.В. Капліної, О.Г. Шило. - Х. : Право, 2013. - 824 с.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон від 13.04.2012 № 4651-VI. // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10, № 11-12, № 13. – Ст. 88.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. Т. 1/ О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін., за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Х.: Право, 2012. – 768 с.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України : наук.-практ. комент. / за заг. ред. проф. : В. Г. Гончаренка, В. Т. Нора, М. Є. Шумила. – К. : Юстініан, 2012. – 1224 с.
5. Інструкція про порядок роботи з технічними засобами фіксування судового процесу (судового засідання), затверджена наказом Державної судової адміністрації України № 108 від 20 вересня 2012 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://court.gov.ua/19173/>.